

## **Liikenne- ja viestintävaliokunta**

### **Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta**

#### **JOHDANTO**

##### *Vireilletulo*

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta (HE 131/2015 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

##### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Eija Maunu, liikenne- ja viestintäministeriö
- lakimies Emilia Ojala, Liikenteen turvallisuusvirasto
- osastopäällikkö Kimmo Pylväs, Liikenteen turvallisuusvirasto
- toimitusjohtaja Pasi Nieminen, Autoliitto ry
- puheenjohtaja Jarmo Jokilampi, Suomen Autokoululiitto ry
- neuvontalakimies Hanna-Liisa Hammaren, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Poliisihallitus
- Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- Suomen Motoristit ry

#### **HALLITUKSEN ESITYS**

Esityksessä ehdotetaan ajokorttilakia muutettavaksi. Ehdotetut muutokset koskevat ajokortin kaksoiskappaleita, jotka annetaan aiempien säännösten nojalla myönnettyjen 70 ikävuoteen voimassa olevien ajokorttien perusteella. Kaksoiskappaleta voidaan joutua hakemaan esimerkiksi ajokortin varastamisen vuoksi. Kaksoiskappale annettaisiin uudeksi ajokorttilaissa säädetyksi määräajaksi. Samaa menettelyä sovellettaisiin annettaessa korvaava ajokortti esimerkiksi nimenmuutoksen vuoksi. Ajokorttilakiin tehtäisiin lisäksi ehdotetuista muutoksista aiheutuvat tarkistukset. Ehdotettu muutos liittyy Euroopan unionin ajokorttisäännösten toimeenpanoon ja komission käynnistämään rikkomusmenettelyyn.

Laki ajokorttilain muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2016.

## Valiokunnan mietintö LiVM 2/2016 vp

### VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta toteaa, että esitys sisältää ajokorteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY (*jäljempänä ajokorttidirektiivi*) edellyttämät aiempien säännösten perusteella myönnettyjen pitkäaikaisten ajokorttien kaksoiskappaleita koskevat muutokset. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan asiassa on nostettu kanne Suomea vastaan EU-tuomioistuimessa.

Valiokunta pitää valitettavana, että esityksen myötä edellä mainittujen ajokorttien kaksoiskappaleet ja muut esityksessä tarkoitetut korvaavat ajokortit myönnetään jatkossa vain viiden tai 15 vuoden määräajaksi ajokorttiluokasta riippuen. Näitä uusia määräaikoja sovelletaan siitä riippumatta, miten kauan alunperin myönnetty ajokortti olisi ollut voimassa. Ajokortteja joudutaan siten jatkossa uusimaan nykyistä useammin, mikä aiheuttaa ylimääräistä vaivaa ja lisäkustannuksia näiden korttien haltijoille. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto on kuitenkin kehittänyt hyvin toimivan ja hakumenettelyä joustavoittavan sähköisen palvelun ajokorttien hakemista varten. Sähköistä palvelua käytettäessä hakumenettelyn aikana ei ole lainkaan tarpeen käydä ajokortin myöntävän viranomaisen luona. Ajokorttien myöntämistoimivallan siirryttyä vuoden 2016 alusta Liikenteen turvallisuusvirastolle on myös voitu alentaa kaksoiskappaleista perittäviä maksuja. Ennen toimivallan siirtymistä hakemuksen tekeminen maksoi 42 euroa, kun tällä hetkellä hakemusmaksu on 20 euroa sähköistä palvelua käytettäessä ja paikalla tehtäessä 30 euroa.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esityksellä kansallisesti voimaan saatettava EU-sääntely ei vastaa yleisiä tavoitteita sääntelyn ja hallinnollisen taakan vähentämisestä eikä ole kaikilta osin myöskään tasapuolinen eri ajokorttiluokkien kortinhaltijoiden välillä. Erityisesti raskaan liikenteen ajokorttien uusimistarvetta viiden vuoden välein voidaan pitää tarpeettoman tiheänä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tämä kuitenkin johtuu mm. raskaan liikenteen kuljettajiin kohdistuvista tiukemmista ajokorttivaatimuksista, kuten ajoterveyden seurantaa koskevista säännöksistä.

Asiantuntijakuulemisissa on myös tuotu esille tarve arvioida ajokorttien asemaa siltä kannalta, voitaisiinko ajokorttia pitää jatkossa virallisena henkilöllisyyden osoittavana asiakirjana. Valiokunnan näkemyksen mukaan kyseinen asia liittyy laajemmin ajokorttidirektiivin (2006/126/EY), ajokorttilain (386/2011) ja poliisin myöntämistä henkilöllisyyttä osoittavista asiakirjoista annetun valtioneuvoston asetuksen (707/2006) käsittävään sääntelykokonaisuuteen, jota ei ole mahdollista arvioida nyt käsittelyssä olevan esityksen yhteydessä. Lisäksi kuulemisissa on tuotu esille toive arvioida mahdollisuutta nykyisen mukana pidettävän ajokortin korvaamisesta tulevaisuudessa pelkällä sähköisellä dokumentilla. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tämä kuitenkin vaatisi muutoksia EU-lainsäädäntöön, jos tällaista sähköistä ajokorttia haluttaisiin käyttää myös muissa EU-maissa. Valiokunta kannustaa sähköisen ajokortin käyttöönottomahdollisuuksien arviointiin ja tarvittaessa asian eteenpäin viemiseen EU-tasolla.

Valiokunta korostaa, että uusien säännösten voimaantulosta on ensisijaisen tärkeää tiedottaa kansalaisia kattavasti ja hyvissä ajoin siten, että sääntelyn sisällöstä ja aikataulusta ei jää epäselvyyttä.

## **Valiokunnan mietintö LiVM 2/2016 vp**

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

### **VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS**

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

*Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 131/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen.*

Helsingissä 10.3.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen ps  
varapuheenjohtaja Mikko Alatalo kesk  
jäsen Katja Hänninen vas  
jäsen Marisanna Jarva kesk  
jäsen Jyrki Kasvi vihr  
jäsen Suna Kymäläinen sd  
jäsen Mats Löfström r  
jäsen Outi Mäkelä kok  
jäsen Markku Pakkanen kesk  
jäsen Satu Taavitsainen sd  
jäsen Katja Taimela sd  
jäsen Ari Torniainen kesk  
varajäsen Pentti Oinonen ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula